

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 3225-10-14

1 28 נובמבר 2017
2

לפני:
כב' השופטת יפה שטיין
נציגת ציבור (מ) תמר סליימן

[Redacted]
ע"י ב"כ: עו"ד איתמר כהן

התובע

המוסד לביטוח לאומי גופים על פי דין 513436494
ע"י ב"כ: עו"ד יסמין דיגדקר

הנתבע

3

פסק דין

4

5 1. זהו פסי"ד בתביעת התובע להכיר בליקויים בירכיו של התובע כנובעים מפגיעה בעבודה על
6 דרך של תורת המיקרוטראומה.

7 2. לאחר שמיעת ההוכחות בתיק, נקבע (בהחלטה בהרכב חסר לאור היעדרות נציג ציבור
8 נוסף), כי התובע הניח תשתית עובדתית המצדיקה העברת עניינו למומחה אשר יקבע האם
9 יש קשר סיבתי בין עבודתו של התובע לבין הפגיעה בירכיו על דרך של תורת
10 המיקרוטראומה.

11 3. בית הדין מינה את ד"ר אסא לב-אל כמומחה - יועץ רפואי מטעמו.

12 4. ואלה העובדות הרלבנטיות כמוסכם על הצדדים, אשר הועברו למומחה:

13 א. התובע, מהנדס מכונות במקצועו, יליד 1965, עובד משנת 2004 בהזרקות פלסטיק

14 וייצור חלקי פלסטיק (עד 2008 כשכיר, ומשנה זו כעצמאי).

15 ב. בעבר הוכר התובע כנפגע עבודה בגבו עקב תאונת עבודה מיום 16/9/06.

16 ג. ב-5/13 עבר תובע ניתוח להחלפת פרק ירך שמאל.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 14-10-3225

- 1 התובע נהג לעבוד 6 ימים בשבוע. בימים א-ה משעה 7:00 בבוקר ועד 19:00, ובימי
2 ששי – כ-8 שעות.
- 3 במסגרת עבודתו עוסק התובע בתכנון ובניית תבניות ובניית התבניות להזרקת
4 פלסטיק וייצור תלקי הפלסטיק. רוב העבודה נעשית בעמידה וכרוכה במאמץ פיזי.
5 ה. בניית התבניות נעשית ב-4 שלבים :
6 שלב ראשון - התכנון בתוכנות המחשב – כשעה בכל יום ;
7 שלב שני - ייצור הפלטה נחיתוך וייצור הפלטה – כשעתיים בכל יום, כשמשקל
8 הפלטות משתנה בין 5-100 ק"ג בהתאם לחלק המיוצר. העבודה מבוצעת בכיפוף,
9 תוך הפעלת כוח עקב החיכוך בין הפלטה לבין המכונה);
10 שלב שלישי - הרכבת התבניות על שולחן העבודה: העברת הפלטות לשולחן
11 וחיבורן, תוך חיבור החלקים הנוספים המיועדים לעיצוב הצורה של הפלסטיק.
12 הרכבת התבנית אורכת כ-5 שעות ביום ;
13 השלב הרביעי – התאמת התבנית למכונת ההזרקה והרכבתה. לאחר ההרכבה-
14 העברתה באמצעות מנוף וגלגילות את מכונת ההזרקה – כשלוש שעות. איזון
15 התבנית מתבצע באמצעות הזזה ומשיכה של התבנית המחוזקת באוויר על ידי
16 גלגילות, וחיזוק ושחרור ברגים על לקיבועה המדוייק. החיזוקים והכיוונים
17 מתבצעים כאשר התובע נמצא בכיפוף, תוך הפעלת כוח רב על מנת להזיז את
18 התבניות, לשחרר את הברגים ולחזקם בהתאם לצורך.
19 עוד יצויין כי ע"פ תיאורו של התובע, תבנית להזרקת פלסטיק מורכבת מכ-9
20 פלטות בממוצע ומחלקים נוספים המעצבים את הצורה של חלק הפלסטיק
21 המיוצר. תבנית ממוצעת הינה בצורה של תיבה שגובהה הממוצע הוא כ-60 ס"מ.
22 החלק התחתון של התבנית נמצא בגובה של כ-90 ס"מ והחלק העליון בגובה כ-150
23 ס"מ.
- 24 ו. עוד טוען התובע בתצהירו כי כל העבודה נעשית בכיפוף כאשר הוא רוכן קדימה
25 ואחורה שוב ושוב, מאות רבות של פעמים בכל התאמת תבנית. הרגל שמייצבת את
26 התנועה היא רגל שמאל, הנושאת את מרבית משקל הגוף, והנוטה קדימה בשל אופן
27 ביצוע העבודה.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 3225-10-14

- 1 5. המומחה התבקש להשיב על השאלה האם יש קשר סיבתי בין הליקויים בירכיו של התובע
2 לבין עבודתו בדרך של תורת המיקרוטראומה.
- 3 **חנות דעת המומחה:** 5
4 א. בחנות דעתו כתב המומחה כי:
5 "גורמי הסיכון ללקות באוסטאוארתריטיס של מפרק הירך הנם: 1. גיל מבוגר 2.
6 משקל יתר. 3 תורשה. 4 דפורמציה של מפרק הירך. התובע היה כבד משקל (29
7 BMI) וראש עצם הירך השמאלית שלו היה מעווג. בסיכום ביקור במרפאה
8 אורתופדית ב"הדסה" ע.ב מיום 9.8.2011 נרשם "מבנה ראש של SSLIP ישן"
9 התובע לקה בשני מפרקי ירכיו באוסטאוארתריטיס משנית לעיווג של ראשי עצמות
10 הירך. העווג הינו מסוג PISTOL GRIP/CAM DEFORMITY. זהו עיווג
11 שנוצר כתוצאה מהתפתחות לא תקינה של ראש עצם הירך. העווג הנ"ל נחשב כיום
12 כגורם סיכון עיקרי ללקות באוסטאוארתריטיס של מפרק הירך.
13 עיינתי בצילומי מפרקי ירכיו של התובע מ-30.4.2013 קודם לניתוח של החלפת
14 מפרק ירך שמאל. הממצא בצילומים הנו ממצא ברזר של עווג של ראשי עצם הירך
15 בשני הצדדים. מדובר אם כן, במחלה שהתפתחה עקב עווג ראש עצם הירך ואין לה
16 קשר סיבתי לעבודה, ר"ל שלולא העיווג בראש העצם הירך הסיכון להתפתחות
17 המחלה לא היה גדול מהסיכון אצל בעלי מקצוע אחרים. עם זאת משהתחוללו
18 השינויים הנגרמים בגין המחלה הנ"ל תרמה העבודה של התובע להחמרת מצבו.
19 הסבירות לתרומה זאת ענה מעל 50% ושעור התרומה הינו לפחות 20%.
- 20 ב. המומחה נשאל שאלות חבהרה אלו:
21 א. מהו מנגנון הקשר בין תנאי עבודתו של התובע המפורטים בהחלטת בית
22 הדין מיום 20.12.2016 לבין מצבו הרפואי של התובע?
23 ב. לאילו מתנאי העבודה אתה מתייחס?
24 ג. במה מתבטאת ההחמרה הקשורה לתנאי עבודתו של התובע?
25 ד. על פי מה קבעת כי הסבירות שתנאי עבודתו של התובע גרמו להחמרת מצבו
26 בשיעור של למעלה מ 50% וכי שיעור התרומה הינו לפחות 20%? אנא פרט
27 קביעתך זו.

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 3225-10-14

1 בתשובות ההבהרה השיב המומחה: ג.
 2 "אשר לתרומה היחסית של תנאי העבודה להתפתחות המחלה לא ניתן
 3 כמובן אלא לשער השערה מלומדת המבוססת על כך שצפיתי בצילומי
 4 הרנטגן של התובע למרות מה שיש נזק בשני מפרקי הירכיים הרי
 5 שמשמאל הנזק הוא חמור יותר במידה משמעותית (שאף הצריך ניתוח
 6 להחלפת המפרק השמאלי). צד שמאל, על פי תיאור תנאי העבודה של
 7 התובע בהחלטת בית המשפט מיום 20.12.2016 בפרק 2 "ואלה העובדות
 8 הרלוונטיות" הוא הצד שנשא יותר בעומס והחומרה היחסית של הפגיעה
 9 בו לפי צילומי הרנטגן עולה על 20%".

10 דיון: 6.
 11 א. ע"פ הפסיקה, בית הדין נוהג לייחס משקל רב לחוות דעתו של המומחה מטעמו, שכן
 12 האובייקטיביות של המומחה מטעם ביה"ד גדולה יותר ומובטחת במידה מירבית
 13 ממומחה מטעם הצדדים, מעצם העובדה כי אין הוא מעיד לבקשת צד ואין הוא
 14 מקבל את שכרו מידי בעלי הדין (ר' לעניין זה דב"ע 411/97 זחבור בוטרוס - המוסד
 15 לביטוח לאומי, לא פורסם וכן עב"ל 341/96 מליחי - המוסד לביטוח לאומי, פד"ע
 16 לר 377).

17 ב. מתוך חוות דעתו של די"ר אסא לב-אל עולה כי:
 18 1. יש עווג (עיוות) התפתחותי של ראש עצם הירך בשני פרקי הירכיים.
 19 2. לעווג עצמו אין קשר לעבודה.
 20 3. העבודה החמירה את מצב הירכיים. המצב בירך שמאל היה חמור יותר ולכן
 21 הוחלף פרק ירך שמאל (דבר שלא נעשה בירך ימין).

22 ג. המומחה התייחס לחומר הרפואי והשיב בצורה ברורה ומנומקת. כאמור, על פי
 23 חוות דעתו – אין קשר סיבתי של גרימה בין מחלתו של התובע לבין עבודתו. אולם,
 24 עבודתו של התובע תרמה להחמרת מצבו וכי יש סבירות של למעלה מ 50% כי
 25 עבודתו של התובע גרמה להחמרת מצבו והחמרה עצמה היא בשיעור של 20%.
 26 המסקנה העולה, אם כן, היא כי יש להכיר בקשר הסיבתי בין הליקוי ממנו סובל
 27 התובע בירכיו, לבין תנאי עבודתו ע"פ תורת המיקרוטראומה, בדרך של החמרת מצב

בית דין אזורי לעבודה בירושלים

ב"ל 3225-10-14

1 (ובעניין זה איננו מקבלים את ניתוחה של ב"כ הנתבע בסיכומים על פיהם אין די
 2 במה שכתב המומחה כדי לקבוע כי קיים קשר סיבתי גם בעניין ההחמרה).
 3 ד. אשר על כן התביעה מתקבלת במובן זה שקיים קשר סיבתי על דרך של החמרה בין
 4 הליקוי ממנו סובל התובע ברכיו לבין תנאי עבודתו. כיוון שהתובע עבר ניתוח
 5 החלפת פרק ירך שמאל, יהא על הוועדה לתת דעתה גם לשאלה האם הניתוח שיפר
 6 את מצב הירך וכן לעניין הנכות הזמנית עד הניתוח ולאחריו, ובהתאם לכך לקבוע
 7 את אחוזי נכותו (הזמנית/הקבועה) כתוצאה מההחמרה (וככל שקיימת כזו – גם
 8 לעניין ירך ימין).

9
10

11 **סוף דבר:**

12 התביעה מתקבלת באופן שיש להכיר בליקויים מהם סובל התובע ברכיו כפגיעה מעבודה על פי
 13 תורת המיקרוטראומה, בדרך של החמרה.
 14 הנתבע יישא בהוצאות שכ"ט ב"כ התובע בסך של 2,500 ₪ + מע"מ.

15

16 ערעור על פסק דין זה ניתן להגיש לבית הדין הארצי תוך 30 יום מיום המצאת פסק הדין ליד הצד
 17 המבקש לערער.

יפה שטיין, שופטת
אב"ד

נציגת ציבור (מ)
תמר סלימן

18
19
20

ניתן היום, י' כסלו תשע"ח, (28 נובמבר 2017), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.

יפה שטיין, שופטת

21
22
23